

FACTORS NUTRICIONALS DE RISC EN L'ETIOLOGIA DEL DESPLAÇAMENT DE QUALLAR A VAQUES DE LLET

Nutritional risk factors in the etiology of left displaced abomasum in dairy cows: a review. R.D. Shaver. 1997 J Dairy Sci 80:2449-2453.

El desplaçament de quallar (cap a l'esquerra és el més freqüent) (LDA) ocasiona pèrdues econòmiques a causa dels següents fets:

- Per tractament, 90 a 120€ per cas
- Per reposició prematura o per mort, un 10 % dels casos diagnosticats
- Per menys producció de llet, en el mes següent hi ha una pèrdua d'uns 350 kg de llet respecte de la vaca normal.

La nutrició i el maneig són els principals factors de risc.

Entre el 80 i 90% de les LDA són diagnosticades entre el part i els primers 30 dies, i d'aquestes entre el 52 i el 86% ho són a la **segona setmana**. El període més crític és entre la segona i la quarta setmana del postpart. La depressió de la ingestió en aquest període és molt important, el baix consum és un factor important de risc:

Baix contingut ruminal \Rightarrow migració abomasum
 \downarrow Fa:Co \Rightarrow baix contingut ruminal
 \uparrow altres desordres en el postpart.

MSI durant aquest període = 0,65 x MSI a la darrera setmana del postpart, i aquesta baixa ingestió \Rightarrow \uparrow [TG] provinents del fetge.

Desordres en el postpart

Vaques amb cetosi no complicada \Rightarrow Δ risc LDA, 11,9 %
Vaques amb retenció de placenta \Rightarrow Δ risc LDA, 6,8 %
Vaques amb metritis \Rightarrow Δ risc LDA, 6,8 %
Vaques hipocalcèmiques [Ca] < 7,9 mg/dl \Rightarrow Δ risc LDA, 4,9 %

S'ha de procurar una alimentació i un maneig que previnguin els desordres en el postpart per tal de \downarrow risc de LDA.

A més LDA \Rightarrow \uparrow riscos de desordres postpart, per tant, el mateix d'abans és vàlid, l'alimentació i el maneig són les millors formules per prevenir els desordres.

Condicció corporal

\uparrow cc al part \Rightarrow \uparrow risc LDA

(escala de 1 a 5, no cal fer la transformació a 0 5, ja que entre 0 i 1 són les vaques demacrades i evidentment no són vaques per fer llet)

CC en el part

2,75 – 3,25 primes \Rightarrow Δ risc LDA 3,1 %
3,25 - 4 mitjanes \Rightarrow Δ risc LDA 6,3 %
 \geq 4, grasses \Rightarrow Δ risc LDA 8,2 %

Cal recordar que si cc \geq 4 \Rightarrow \uparrow cetosi, \uparrow fetge greixós, \uparrow depressió ingestió

Experiència antiga:

TMR 75 % Fa \Rightarrow no LDA

TMR 60 % Fa \Rightarrow 16,7 % vaques amb LDA

TMR 45 % Fa \Rightarrow 40 % vaques amb LDA

TMR 30 % Fa \Rightarrow 30 % vaques amb LDA

Recomana incrementar el Co dia a dia, del 4art al pic, 0,20 – 0,25 kg/dia

Les vaques hipocalcèmiques tenen més risc de LDA, per això cal fer un racionament mineral en el prepart acurat.

És important saber que un excés de moltura en l'*unifeed* pot provocar més desordres.

A les vaques seques li calen farratges, no recomanat EBM com a únic aliment.